

REFERAT Børn- og Ungeudvalget 2018-2021 d. 26-03-2019

Mødedato Tirsdag d. 26. marts 2019 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Ørbækvej 100, Fløj 2

Indholdsfortegnelse

Bystrategi 2019 til politisk høring i fagudvalg.....	3
Den sidste Vollsroseplan - Temadrøftelse dagtilbud.....	6
Sammenhængende Borgerforløb.....	9
Plan for budgetmæssig balance i Familie- og Velfærdsafdelingen.....	14
Budgetmodeller på skoleområdet: Specialundervisning.....	20
Status på UC aktivitetssteder i Lumby og Spurvelund.....	26
Aktuelle sager.....	28
Forslag fra gruppe V om Genbesøg i og nye modeller for specialundervisningsbudgettet.....	29

Punkt 1: Bystrategi 2019 til politisk høring i fagudvalg

01.00.05-A00-1-17

Resume

Bystrategi 2019 med strategisk fortælling er byrådets overordnede vision for Odenses udvikling.

Bystrategi 2019 er blevet til i en proces med løbende bearbejdning og tilretning på baggrund af politiske drøftelser i såvel Økonomiudvalget som på byrådets kvartalsmøder.

Økonomiudvalget har besluttet på økonomiudvalgs mødet den 12/3 2019 at sende det endelige udkast til Bystrategi 2019 med strategisk fortælling til drøftelse i Ældre- og Handicapudvalget, Børn- og Ungeudvalget, Beskæftigelses- og Socialudvalget og By- og Kulturudvalget. Udvalgene drøfter det indhold i bystrategien, der er relevant inden for de respektive udvalgs fagområder, og deres kommentarer vil indgå i Økonomiudvalgets behandling af bystrategien på mødet den 24/4 2019.

By- og Kulturudvalget skal derudover beslutte, at høringsfasen samtidig fungerer som forhøring til revision af kommuneplanen. Dette skyldes, at By- og Kulturudvalget har kompetencen for kommuneplanen, og at det er bystrategien der formelt igangsætter forhøringen til kommuneplanen.

Endeligt udkast til Bystrategi 2019 er vedhæftet i skærmvenligt format med gule markeringer, der viser tilføjelserne siden kvartalsmødet.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen indstiller i samarbejde med Borgmesterforvaltningen til respektive udvalg, at endelig udkast til Bystrategi 2019 med strategisk fortælling inden for udvalgets fagområde drøftes.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Tim Vermund deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

Bystrategi 2019 er byrådets overordnede vision for Odenses udvikling. Den strategiske fortælling koncentrerer og formidler visionen i kort form og fungerer som forord til bystrategien. Bystrategien fungerer samtidig som forhøring til

den forestående revision af kommuneplanen.

Ifølge Økonomiudvalgets kompetencefordelingsplan har Økonomiudvalget indstillingsret til byrådet for bystrategien - der udgør Odense Kommunes planstrategi. Derfor skal fagudvalgene drøfte det indhold i bystrategien, der er relevant inden for de respektive udvalgs fagområder. Deres kommentarer vil derefter indgå i Økonomiudvalgets behandling af bystrategien.

I den indledende proces for Bystrategi 2019 med strategisk fortælling er alle partier blevet interviewet. Den 16/8 2018 blev der afholdt en workshop på byrådets kvartalsmøde, hvor indhold og retning i bystrategien blev drøftet.

På økonomiudvalgsmødet den 3/10 2018 blev retning og væsentlige visioner drøftet, og på økonomiudvalgsmødet den 31/10 2018 blev første udkast for Bystrategi 2019 og den strategiske fortælling drøftet. I forlængelse heraf blev materialet bearbejdet yderligere, således at indholdet fik tydelig retning.

På byrådets efterfølgende kvartalsmøde den 19/11 2018 blev de overordnede temaer i bystrategien fastlagt og indholdet ligeledes drøftet i workshops. Her var der endvidere enighed om, at Økonomiudvalget var ansvarlig for den videre bearbejdning af Bystrategi 2019 frem mod byrådets kvartalsmøde den 28/1 2019.

På økonomiudvalgsmødet den 19/12 2018 blev det foreløbige udkast til Bystrategi 2019 drøftet med henblik på tilpasning inden byrådets kvartalsmøde den 28/1 2019.

Efter drøftelsen på byrådets kvartalsmøde den 28/1 2019 og Økonomiudvalgsmødet den 12/3 2019 er der udarbejdet et endeligt udkast til Bystrategi 2019. Foruden en række meget små justeringer er der foretaget følgende tilpasninger på baggrund af de to møder:

- Ældres ensomhed og demens og børnenes demografiudvikling er skrevet ind i afsnittet "Alle skal med i fællesskabet".
- Bedre sammenhæng mellem byens største uddannelsesområder og bymidten samt grøn vækst er skrevet ind i afsnittet "Kreativitet og drivkraft".
- Der er indarbejdet pointer om at sikre god tilgængelighed for børn, ældre og mennesker med handicap, skabe gode mødesteder, gode ankomstpunkter og mere grønt i bymidten og at arbejde for at sikre mindre affald i parker og på pladser i afsnittet om "Byudvikling med kvalitet".
- I afsnittet "Bæredygtig mobilitet" er der skrevet eksempler ind på, hvordan vilkårene for fodgængere og cyklister kan styrkes centralt i byen og at bymidten skal indrettes så det bliver let at bo i og bruge byen uden bil. Herudover er tilgængeligheden for mennesker med handicap præciseret, og der er indskrevet en ambition om på sigt at kunne servicere vores største erhvervsområder med kollektiv trafik.
- I afsnittet om "Verdens bedste robotby" er der ændret på rækkefølgen af underafsnittene, mens robotter i byens rum er skrevet ind, og afsnittet om bæredygtighed som tiltrækningsfaktor er udvidet.

Videre proces

Efter den politiske høring i fagudvalgene skal sagen behandles i Økonomiudvalget. Økonomiudvalget vil samtidig behandle fagudvalgenes bemærkninger til bystrategien.

Økonomiudvalget skal desuden indstille til byrådet, at bystrategien vedtages og sendes i offentlig høring i 8 uger fra maj til juli 2019, og at bystrategiens høringsfase fungerer som forhøring til revision af kommuneplanen.

Formålet med høringsfasen er at skabe synlighed omkring Bystrategi 2019 og give borgere og interessegrupper mulighed for at tage del i byens udvikling. Der skal samtidig være mulighed for at komme med input og hørings svar til bystrategien samt til det forestående arbejde med revision af kommuneplanen.

Økonomi

Denne sag har ingen konsekvenser for kommunens kassebeholdning. Realiseringen af elementer af Bystrategi 2019 vil dog have afledte økonomiske konsekvenser og vil således kræve, at der efterfølgende prioriteres midler til gennemførelsen af de prioriterede retninger, som strategien udpeger.

Bilag

Endeligt udkast - Bystrategi 13-03-2019 - skærmvenlig_ markering af ændringer

Punkt 2: Den sidste Vollsmoseplan - Temadrøftelse dagtilbud

00.00.00-P20-5-18

Resume

I september 2018 lancerede Odense Byråd Den sidste Vollsmoseplan. En plan, der på sigt skal være med til at forandre Vollsmose fra en hård ghetto til en bydel som alle andre i Odense. Som en del af Den sidste Vollsmoseplan har byrådet valgt at sætte fokus på et opgør med parallelsamfund og mønsterbrud, der blandt andet skal sikre en bydel med mindre kriminalitet, en faglig attraktiv folkeskole, et aktivt fritids- og kulturliv og øget sundhed.

Som et led i Den sidste Vollsmoseplan har Odense Byråd bedt Børn- og Ungeudvalget udfærdige en samlet plan, der sikrer, at der ikke tabes flere generationer i Vollsmose. Planen skal tage højde for, at forandringer skal ske nu og her, men også i et 10-årigt perspektiv. Planen skal yderligere vurdere effekten af brugen af eksisterende ressourcer.

Denne temadrøftelse har fokus på Dagtilbudsområdet i et Vollsmoseperspektiv.

Temadrøftelsen faciliteres på udvalgsrådet af forvaltningen.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter Dagtilbudsområdet i et Vollsmoseperspektiv.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Tim Vermund deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Byrådet har i den politiske aftale 'Den sidste Vollsmoseplan', beskrevet ambitionen om at gøre Vollsmose til en velfungerende bydel på linje med resten af Odense. Byrådets ambition er bl.a. at dagtilbuddene i Vollsmose skal udgøre et attraktivt tilbud for forældre uden for området, kendetegnet ved et kommunalt servicetilbud af højt niveau. Dagtilbuddene skal være med til at åbne Vollsmose op, og sikre at børn opnår alderssvarende danskundskaber inden skolestart.

For at opnå ambitionen ønsker byrådet blandt andet en ny institutionsstruktur i Vollsmose, hvor der foretages kloge investeringer i de yngste børns læring og i deres fysiske rammer.

Som beskrevet i Vollsmoseplanen, skal børnehuse i Vollsmose gøres attraktive for resten af byens forældre. Børnehuse skal være af høj faglig og pædagogisk kvalitet med særligt fokus på børnenes sproglige udvikling.

Nytænkningen af institutionsstrukturen skal ses i sammenhæng med udviklingsplanens ambition om byudvikling. Børn- og Ungeforvaltningens mulige løsningsmodeller for en ny institutionsstruktur i Vollsmose behandles af Børn- og Ungeudvalget i en særskilt proces der afsluttes den 26/3 2019. Udvalgets beslutninger vedrørende mulige løsningsmodeller bringes ind til udviklingsplanen via projektorganiseringen og behandles i udviklingsbestyrelsen den 10/4 2019.

For at imødekomme byrådets ambitioner inden for Dagtilbudsområdet, vil Børn- og Ungeforvaltningen i denne temadrøftelse præsentere udvalget for forskellige fokusområder, der skal være medvirkende til at opfylde målsætningerne, som de er beskrevet i Den sidste Vollsmoseplan.

Fokusområderne er udviklet på baggrund af faglige anbefalinger fra de fagprofessionelle, der dagligt beskæftiger sig med Dagtilbudsområdet i Vollsmose.

Målsætningerne i fokusområderne er:

- Børnenes sproglige niveau skal hæves
- Der skal skabes attraktive børnehuse i Vollsmose

For at lykkes med dette skal vi bruge de gode erfaringer, der kan udledes af allerede igangsatte indsatser på dagtilbudsområdet. Samt udtænke nye og differentierede indsatser, der er målrettet en understøtning af netop de udfordringer, der eksisterer i Vollsmose.

Formålet med temadrøftelsen er, at:

- give udvalget kendskab til indsatser på Dagtilbudsområdet i et Vollsmoseperspektiv
- give udvalget gode rammer for politiske drøftelser, ambitioner og retning
- give udvalget mulighed for på baggrund af temadrøftelsen, at drøfte hvilke elementer eller områder, der ønskes at arbejde videre med, og som skal indgå i Børn- og Ungeudvalgets samlede plan

Temadrøftelsen vil bestå af:

- Et oplæg fra forvaltningen der konkret beskriver, hvilke visioner byrådet har for at udvikle attraktive børnehuse i Vollsmose, samt for at højne sprogindsatsen på dagtilbudsområdet i Vollsmose. Oplægget vil blandt andet indeholde konkrete data, praksisfortællinger, faglige vurderinger og skalerede mulige løsninger
- Drøftelse af pointer og mulige politiske prioriteringer
- En opsamling med fokus på udvalgets drøftelser og ønskede retninger, som det ønskes, at forvaltningen arbejder videre med frem mod Børn- og Ungeudvalgets samlede plan, der forventes at blive godkendt i udvalget sidst på efteråret.

Dagens temadrøftelse vil ligeledes tage højde for tværfaglige fokus, hvilket vil fremgå af oplægget.

Økonomi

De foreløbige økonomiske omkostninger afhænger af de endelige prioriteringer af tiltag og skaleringen af dem, samt hvilke modeller og indsatser der vælges. Derved beløber de foreløbige økonomiske omkostninger sig således:

A-modellerne i alt: Der tilføres ikke initiativerne yderligere ressourcer end for nuværende.

B-modellerne i alt: 20-25 mio. kr. i drift

C-modellerne i alt: 43-50 mio. kr. i drift, anlægsmidlerne afhænger af Ny institutionsstruktur. Derudover vil det forudsætte, at indsatser fra B-modellerne tænkes med, hvilket betyder at drift og anlægsudgifterne samlet set vil være højere.

Den samlede finansiering skal ses i forbindelse med den samlede plan for Vollsmose og er derfor endnu ikke fastlagt.

Punkt 3: Sammenhængende Borgerforløb

00.01.00-G01-538-18

Resume

Som følge af udmøntningen af Budget 2019 skal der i regi af Sammenhængende Borgerforløb findes et provenu på 17,6 mio. kr. i Børn- og Ungeforvaltningen fra 2020 og frem.

Siden Børn- og Ungeudvalgets beslutning i november 2018 har forvaltningen arbejdet på at identificere de indsatser, der har det største potentiale i denne sammenhæng. Der er fundet 29 indsatser, som er samlet under fire overskrifter:

1. Fra special- til almenområdet (6 indsatser)
2. Ændrede arbejdsgange (5 indsatser)
3. Før-psykiatri (6 indsatser)
4. Forebyggelse og tidlig indsats (12 indsatser)

Indsatserne bidrager samlet set til opfyldelse af formålene med Sammenhængende Borgerforløb i forhold til at skabe større sammenhæng for borgere og medarbejdere. Samtidig skabes en større effekt af indsatserne, hvilket bidrager til at opnå provenuet på 17,6 mio. kr., der skal findes ved en reduktion af antallet af medarbejdere i Børn- og Ungeforvaltningen.

I denne sag skal Børn- og Ungeudvalget drøfte forvaltningens bud på indsatser med tilhørende provenu.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter forvaltningens bud på indsatser i Sammenhængende Borgerforløb fra 2020 og frem.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

Udvalgsmedlem Tim Vermund deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Baggrund

I forbindelse med udmøntning af Budget 2019 besluttede Børn- og Ungeudvalget, at det provenu fra Sammenhængende Borgerforløb, der ikke kunne finansieres gennem de identificerede indsatser, i stedet finansieres af éngangsmidler i 2019. Derudover blev det besluttet, at Børn- og Ungeforvaltningen i 2020 skal løse Sammenhængende Borgerforløb igennem bedre løsninger, herunder løbende rapporteringer til Økonomiudvalget.

I den forbindelse har Børn- og Ungeudvalget fået to orienteringer den 22/1 2019 og 5/2 2019 omkring forvaltningens arbejde med Sammenhængende Borgerforløb hidtil og et indledende blik på arbejdet frem mod nye indsatser i 2020. Økonomiudvalget har fået de samme orienteringer den 16/1 2019 og 20/2 2019.

Med denne sag (der er Leverance 3 i den aftalte leveranceplan med Økonomiudvalget) skal Børn- og Ungeudvalget (og Økonomiudvalget den 3/4 2019) drøfte forvaltningens bud på indsatser med tilhørende provenu og give input til disse.

Processen indtil nu

Børn- og Ungeforvaltningen har siden Børn- og Ungeudvalgets udmøntning af Budget 2019 i november 2018 arbejdet med at identificere de indsatser, der fra 2020 og frem skal danne grundlaget for at komme i mål med Sammenhængende Borgerforløb. Som en del af dette arbejde har chefgruppen som styregruppe for projektet været i gang med at identificere et bruttokatalog af indsatser, der kunne indgå i arbejdet med Sammenhængende Borgerforløb i 2020 og frem. Samlet set er der meldt ca. 50 indsatser ind, der er arbejdet videre med.

Der har været afholdt workshop med medarbejdere og ledere, hvor indsatserne i bruttokataloget er blevet kvalificeret og er vurderet i forhold til, hvorvidt de opfylder de fire formål i Sammenhængende Borgerforløb:

- Børnene, de unge og familierne oplever større sammenhæng på tværs af Børn- og Ungeforvaltningen
- Der skabes større effekt af de kommunale indsatser og ydelser
- Medarbejderne oplever større sammenhæng på tværs af Børn- og Ungeforvaltningen
- Der sker en omkostningsreduktion på servicerammen i Børn- og Ungeforvaltningen

Strukturen i indsatserne i Sammenhængende Borgerforløb

På baggrund af input fra chefgruppe, ledere og medarbejdere i forvaltningen er der udvalgt de indsatser fra bruttokataloget, der dels opfylder ovenstående formål i Sammenhængende Borgerforløb, og dels, ud fra en faglig vurdering, har det største potentiale for at kunne implementeres.

Ud fra disse kriterier er der udvalgt 29 indsatser. Indsatserne er samlet i de fire nedenstående indsatsområder, som det undervejs i processen har vist at være meningsfuldt at samle dem i:

1. Fra special- til almenområdet (6 indsatser)
2. Ændrede arbejdsgange (5 indsatser)
3. Før-psykiatri (6 indsatser)
4. Forebyggelse og tidlig indsats (12 indsatser)

De fire indsatsområder tjener som overliggeren for den pulje af indsatser, der vil blive arbejdet med i regi af Sammenhængende Borgerforløb henover de kommende år. Da der er tale om en (i nogle tilfælde) større bevægelse i tilgangen til opgaveløsningen, vil indsatserne naturligt udvikle sig i en periode på et, tre, fem eller ti år afhængigt af den enkelte indsats. Der er således et kontinuerligt fokus på, at indsatser undervejs kan have behov for at blive justeret i indhold eller omfang, enten som følge af nye erfaringer eller som følge af et behov for lokale udtryk i indsatserne.

Nedenfor de overordnede tanker med de fire indsatsområder beskrevet.

1. Fra special- til almenområdet

En del børn og unge med forskellige udfordringer har deres hverdag i specialtilbud, da tankegangen har været at samle medarbejdere med specialkompetencer ét sted. Det udfordrer dog visse børn i visse tilbud ved, at de ikke har kontakt i hverdagen til almenbørn eller deres eget lokalområde. Desuden bliver de udsat for store skift, når de udvikler sig til at kunne være i et alment tilbud. De kan fremover undgå store skift ved at modtage de rette indsatser i de almene skoler og dagtilbud. Det gælder f.eks. ordblinde og flygtninge.

2. Ændrede arbejdsgange

En kritisk gennemgang af de strukturer og arbejdsgange, der er i Børn- og Ungeforvaltningen omkring børn og unge med udfordringer af forskellig art, har vist, at det er muligt at forbedre nogle af dem. Det vil føre til hurtigere og mere effektive arbejdsgange til gavn for familierne samtidig med, at ændringerne er meningsfulde for medarbejderne. Det er f.eks. i forbindelse med visitering af elever med specialpædagogiske udfordringer samt ved at erstatte nogle af de fysiske møder med videomøder.

3. Før-psykiatri

I dag oplever nogle børn og unge i psykisk mistrivsel at ”falde ned mellem to stole”, da de ikke kan få tilstrækkelig med hjælp i kommunale eller frivillige rådgivningstilbud og samtidigt ikke er dårlige nok til et behandlingstilbud i psykiatrien. Fremover mindsker vi risikoen for, at børn og unge udvikler reelle psykiske lidelser ved at tilbyde en bredere vifte af kommunale før-psykiatriske udrednings- og behandlingstilbud. Det kan f.eks. være psykologsamtaler til unge fra 13 årsalderen, gruppebehandling af børn med angst og særligt skoletilbud til unge med angst.

4. Forebyggelse og tidlig indsats

Sundhedsmæssige eller sociale problemer hos børn og unge risikerer at vokse sig for store, inden de rette fagpersoner får mulighed for at hjælpe. Hvis der bliver handlet tidligere i forløbet, kan indsatserne fremover blive mindre omfattende til glæde for både familierne og medarbejderne. Det kan f.eks. være via øget opmærksomhed på fravær i skolen, målrettede sprogindsatser i dagtilbud for små grupper af børn med særlige udfordringer samt ekstra støtte fra f.eks. en sundhedsplejerske til familier med komplekse problemstillinger.

Til denne sag er der vedlagt fire bilag.

Hvert bilag indeholder en kort beskrivelse af henholdsvis de fire indsatsområder og de enkeltindsatser, der hører under indsatsområdet.

Provenu i indsatserne i Sammenhængende Borgerforløb på nuværende tidspunkt

Ét af formålene med Sammenhængende Borgerforløb er som bekendt at skabe en omkostningsreduktion på servicerammen i Børn- og Ungeforvaltningen.

De overordnede succeskriterierne for Sammenhængende Borgerforløb i Børn- og Ungeforvaltningen er at finde politisk afklarede, koordinerede og helhedsorienterede løsninger, som sikrer bedre og mere sammenhængende forløb for børnene, de unge og familierne. Dette skal således være en løftestang for at realisere de omkostningsreduktioner, der skal findes fra 2020.

Omkostningsreduktionerne på de ca. 17,6 mio. kr. i 2020 og frem skal som nævnt ovenfor findes på servicerammen. Dette vil betyde en reduktion af ca. 35-40 medarbejdere primært med borgernær kontakt i tråd med, at der udvikles nye helhedsorienterede og sammenhængende løsninger i indsatserne.

Det vil sige, at når vi arbejder mere effektivt med fokus på en tidlig, tværgående og forebyggende tilgang, så resulterer det i, at vi skal være færre medarbejdere til at løse opgaverne.

Med dette udgangspunkt er det samlede provenu fordelt som nedenfor i Tabel 1 i de fire indsatsområder:

Tabel 1

Indsatsområde	Provenu i 2020	Procent af provenu
1. Fra special- til almenområdet	6,8 mio. kr.	38,6 pct.
2. Ændrede arbejdsgange	4,0 mio. kr.	22,7 pct.
3. Før-psykiatri	1,15 mio. kr.	6,5 pct.
4. Forebyggelse og tidlig indsats	5,65 mio. kr.	32,1 pct.
I alt	17,6 mio. kr.	100 pct.

De fleste af indsatserne går på tværs af de forskellige fagafdelinger i forvaltningen. Der er i hver enkelt indsats foretaget en vurdering af, hvor provenuet vil foreligge, når indsatsen implementeres.

Dette er vist i Tabel 2 nedenfor:

Tabel 2

Fagafdeling	Provenu i 2020	Procent af provenu
Skole	12,4 mio. kr.	70,5 pct.
Dagtilbud	4,05 mio. kr.	23,0 pct.
Sundhed og Forebyggelse	1,15 mio. kr.	6,5 pct.
I alt	17,6 mio. kr.	100 pct.

Processen frem mod sommerferien

Næste gang Børn- og Ungeudvalget ser indsatserne er på udvalgsmødet den 21/5 2019 (Leverance 4). Her vil forvaltningen have indarbejdet de input og kommentarer, som udvalget i denne sag, og Økonomiudvalget i deres behandling den 3/4 2019, har haft til indsatserne. Det er forventningen, at Børn- og Ungeudvalget på mødet den 21/5 2019 kan godkende de endelige indsatser i Sammenhængende Borgerforløb.

Derudover er der planlagt en inddragelsesproces i MED-regi, hvor Forvaltningsudvalget i Børn- og Ungeforvaltningen på deres møde den 10/4 2019 får mulighed for at give input og kommentere på de indsatser, der er vedlagt denne sag. Forvaltningsudvalget vil desuden blive løbende orienteret på alle møder omkring status og fremdriften i Sammenhængende Borgerforløb.

Sidste leverance (nr. 5) inden sommerferien er den 4/6 2019 og den 19/6 2019 for henholdsvis Børn- og Ungeudvalget og Økonomiudvalget. Her præsenterer forvaltningen en tidsplan for implementeringen af indsatserne samt en model for evaluering indenfor hvert indsatsområde.

Økonomi

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser for Børn- og Ungeforvaltningen, herunder for Odense Kommunes kassebeholdning

Bilag

Indsatsområde 1. Fra special- til almenområdet

Indsatsområde 2. Ændrede arbejdsgange

Indsatsområde 3. Før-psykiatri

Indsatsområde 4. Forebyggelse og tidlig indsats

Punkt 4: Plan for budgetmæssig balance i Familie- og Velfærdsafdelingen

00.30.00-G01-35-19

Resume

Baggrund

Årsberetningen 2018 for Børn- og Ungeudvalget blev behandlet den 5/3 2019. Her blev udvalget orienteret om et merforbrug i Familie- og Velfærdsafdelingen på i alt 22,6 mio. kr. på ordinær drift.

Årsagerne til merforbruget fremgår af Årsberetningen. Størstedelen af merforbruget skyldes følgende:

- Tre verserende sager ved Ankestyrelsen, hvor Odense Kommune har anmodet andre kommuner om refusion
- En uventet stigning i antallet og udgifterne til anbringelser
- Merforbrug til børn i særlige dagtilbud
- En stigning i udgifterne til de sociale indsatser for børn, der er visiteret til skolegang udenfor kommunen

Med denne sag fremlægger Børn- og Ungeforvaltningen den samlede plan, der er udarbejdet i forhold til at genskabe økonomisk balance i Familie- og Velfærdsafdelingen i 2019 og frem.

Økonomiske udfordringer

Udover merforbruget i 2018, viser den første budgetopfølgning i 2019, som udvalget bliver præsenteret for i april, at der vil være en strukturel økonomisk ubalance i 2019 på minimum 11,3 mio. kr. i Familie- og Velfærdsafdelingen, medmindre der findes løsninger for at adressere disse.

De samlede økonomiske udfordringer er vist i Tabel 1.

Tabel 1.

Økonomi Familie- og Velfærdsafdelingen	Mio. Kr
Økonomiske udfordringer	2019
Regnskabsresultat - genbevilling af merforbrug fra 2018	-22,6
Strukturel ubalance jf. budgetopfølgning april 2019	-11,3
SUM udfordringer	-33,9

Årsagerne til den strukturelle ubalance i den første budgetopfølgning for 2019 fordeler sig som vist i Tabel 2:

Tabel 2

Økonomisk ubalance i 2019	Mio. kr.
---------------------------	----------

Forventet merforbrug BUR	-8,3
Forventet merforbrug SPPR (Anbragte børns skolegang)	-3,0
Strukturelt merforbrug i alt	-11,3

Det forventede merforbrug på 8,3 mio. kr. i Børn- og Ungerådgivningen (BUR) skyldes blandt andet en stigning i udgifterne til børn og unge, der er visiteret til skolegang uden for kommunen.

Derudover er det forventede potentiale i Sammenhængende Borgerforløb vedrørende de to tværgående segmenter (Udsatte familier og Ungeovergange) endnu ikke indfriet. Det forventes, at provenuet kan realiseres og derfor arbejdes der fortsat intensivt med de indsatser, der fremadrettet skal indfri provenuet.

Afhængigt af udfaldet af Ankestyrelsens afgørelse i sagerne i forhold til de mellemkommunale refusioner, kan beløbet i den strukturelle ubalance påvirke de 11,3 mio. kr. i enten positiv eller negativ retning.

Udfordringerne følges tæt blandt andet via de intensiverede økonomiopfølgninger, der er beskrevet nedenfor, og skulle der ske en stigning i beløbet, vil der blive en udarbejdet en plan for håndtering af dette.

Løsninger

De løsninger, der præsenteres nedenfor, finder samlet set 22,6 mio. kr.

Merforbruget fra regnskabsresultatet 2018 tilbagebetales over to budgetår. Det betyder at der tilbagebetales 11,3 mio. kr i 2019 og de resterende 11,3 mio. kr tilbagebetales i 2020. Samtidig hermed, håndteres den forventede strukturelle ubalance i 2019 på 11,3 mio. kr. i 2019. Det betyder at der samlet skal findes finansiering i 2019 på 22,6 mio. kr. og 11,3 mio. kr. i 2020.

Der er arbejdet med at finde løsninger, der kan tilvejebringe økonomisk balance i Familie- og Velfærdsafdelingen. Planen for dette er delt op i fire overordnede organisatoriske tiltag samt en handleplan for tilpasning af indsatsniveauer.

Disse beskrives nedenfor.

Organisatoriske tiltag

Merforbruget i Familie- og Velfærdsafdelingen har givet anledning til at gennemgå organisationen og på den måde finde tiltag, der skal være med til at skabe en økonomisk balance i 2019.

De udvalgte tiltag fordeler sig på fire overordnede områder:

A. Implementering af dialogbaseret Bestiller- og Udfører Model i budget- og aktivitetsstyringen (BUM-model)

Der foretages en ændring i budgetmodellen for Børn- og Ungerådgivningen (BUR) og Center for Indsatser Børn og Unge (CIBU). Hidtil har der været arbejdet med en ramme- og aktivitetsstyret budgetmodel, der forlods har fordelt budgettet for de forebyggende foranstaltninger mellem BUR og CIBU.

Fremadrettet vil den dialogbaserede BUM-model betyde, at budgettet samles hos BUR, der ved behov for forebyggende foranstaltninger vil afsøge, hvorvidt disse kan løses i CIBU med den rette faglighed og til konkurrencedygtige priser, inden ydelserne eventuelt købes ved en ekstern leverandør.

Dialogen mellem bestiller (BUR) og udfører (CIBU) skal sikre muligheden for hurtige kapacitetsmæssige tilpasninger i CIBU og samtidig sørge for det rette fokus på de virksomme forebyggende foranstaltninger, der til enhver tid er brug for.

B. Et øget fokus på ledelsesinformation og værktøjer i økonomistyring

Der vil blive skruet op for kadencen og omfanget af ledelsesinformation samt brugen af de styringsmæssige værktøjer til brug i økonomistyringen. Ultimo 2018 blev sekretariatsfunktionen i Familie- og Velfærdsafdelingen lagt sammen med stabsafdelingerne i Børn- og Ungeforvaltningen. Økonomistyringen vil således fremover ske i samarbejde mellem Familie- og Velfærdsafdelingen og Økonomi og Styring.

C. Et fortsat ledelsesvurderet ansættelsesstop

Siden de økonomiske udfordringer viste sig, har der været et indført et fleksibelt ansættelsesstop i Familie- og Velfærdsafdelingen. Dette vil fortsætte således, at Familie- og Velfærdschefen i samarbejde med den faglige leder vil vurdere hver vakante stilling i forhold til, om stillingen skal genbesættes eller (midlertidigt) nedlægges. Det vil være en konkret vurdering fra stilling til stilling, hvorvidt der er behov for genbesættelse eller ej.

D. Organisatorisk ændring i CIBU – Center for Indsatser Børn og Unge

ATA – Alternativ Til Anbringelse under CIBU har siden sin oprettelse i 2009 ændret karakter i forhold til den ydelse, der tilbydes. De senere års ændringer i ydelserne har medført, at indholdet har mange paralleller med de ydelser, der tilbydes i familiehusene. Derudover er der justeret i ATA-koordinatorernes mulighed for selv at igangsætte forskellige tilbud, hvilket ellers har været en forskel til familiehusenes ydelse. Samlet set er den nuværende ATA-ydelse således en anden end den indsats, der blev besluttet at tilbyde i 2009.

I lyset af dette og de økonomiske udfordringer i Familie- og Velfærdsafdelingen, er det besluttet at lukke den selvstændige ATA-indsats.

I den forbindelse vil der naturligvis blive foretaget en konkret individuel vurdering af, hvilke indsatser de familier, der pt. er tilknyttet ATA, skal tilbydes. En stor del af dem vil sandsynligvis blive tilbudt en indsats i familiehusene, hvor hovedparten af medarbejderne fra ATA tænkes omplaceres, således at familierne til en vis grad kan fortsætte deres indsats med velkendt personale.

Fremadrettet er det forventningen, at familierne vil undgå skift og opleve en mere fokuseret indsats, da alle indsatser er samlet.

E. Handleplan for tilpasning af indsatsniveauer

Omfanget af den økonomiske ubalance i Familie- og Velfærdsafdelingen gør, at der har været behov for at vurdere niveauet i afdelingens indsatser. Disse er beskrevet yderligere nedenfor.

Tilpasning af indsatsniveauer

Ud over de overordnede organisatoriske tiltag, der er beskrevet ovenfor, vil der som nævnt være behov for at tilpasse niveauet for indsatserne i Familie- og Velfærdsafdelingen. Nogle af disse tilpasninger sker i naturlig forlængelse af de organisatoriske tiltag, eksempelvis overgangen til BUM-modellen.

Tilpasningen af indsatsniveauerne fordeler sig på fem områder:

1. Ændring i opsigelsesvarsler til leverandører, ventelister, forløbsændringer i forebyggende foranstaltninger, gennemgang af sager mm.

Opsigelsesvarsler

Fremadrettet vil der ikke blive indgået kontrakter med leverandører, der indeholder aftale om opsigelse med løbende måned +30 dage, men derimod kun løbende måned. Ændringen gælder såvel interne som eksterne leverandører.

Ventelister

Når der visiteres nye sager til CIBU og ved eksterne leverandører accepteres der efter en konkret og individuel vurdering en venteliste på op til tre måneder. Dette gælder dog ikke ved akutte sager.

Forløbsændringer i forebyggende foranstaltninger

Fremadrettet skal der fokuseres på kortere og mere intensive forløb, der underbygges af evidensen på området. Derudover skal der være yderligere fokus på en rettidig indsats samt på udvikling og progression i indsatserne.

Gennemgang af sager

I løbet af foråret vil der blive foretaget en gennemgang af alle ca. 2000 sager i BUR, hvor der vil være fokus på effekten af de indsatser, der er iværksat.

Alle sagsgennemgange vil tage udgangspunkt i en konkret, faglig og individuel vurdering af barnet/den unge og familiens behov.

2. Døgnanbringelser

Takstnedsættelser på egne døgninstitutioner og genforhandling af kontrakter

Der sættes fokus på døgnpriserne generelt. Dette vil ske ved at foretage en takstnedsættelse på egne døgninstitutioner, samt opnåelse af større besparelser ved genforhandling af kontrakter med eksterne anbringelsessteder.

Færre og billigere anbringelser

En anbringelse er en meget indgribende indsats for barnet og familien og er samtidig ressourcemæssigt krævende. Ved en udvidelse af tilbudsviften (blandt andet i forbindelse med de ændrede muligheder i familiehuse, når ATA-indsatsen lægges ind under disse), vil man kunne understøtte det forebyggende arbejde således, at der anbringes færre børn. Indsatserne i familiehuse under CIBU bliver tilbudt på baggrund af individuelle vurderinger af barnet og families behov for støtte og hjælp.

Odense Kommune ligger generelt lavt i forhold til sammenlignelige kommuner, når det kommer til anbringelsesudgifter og forebyggende foranstaltninger. På anbringelsesområdet vil det dog være muligt at bringe enhedspriserne på

anbringelser ned ved i højere grad at anvende plejefamilier. Der er derfor allerede igangsat en indsats med henblik på at rekruttere flere plejefamilier.

3. Justering af timepriser til forebyggende foranstaltninger – både eksternt og internt

De interne timepriser ved BUR's køb af indsatser i CIBU (som beskrevet under BUM-modellen ovenfor), vil fremover blive reduceret så timeprisen sidestilles med timeprisen hos eksterne leverandører. Der vil ligeledes blive sat et loft over timeprisen hos de eksterne leverandører, der hidtil har haft stor variation.

4. Specialiserede tilbud i dagtilbuds- og skoleregi

Dagtilbud

Der vurderes på niveauet i eksempelvis i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste til forældre i forbindelse med, at specialbørnehaver som Platanhaven lukker tidligt om eftermiddagen.

En udvidelse af åbningstiden vil således kunne nedbringe udgifterne til tabt arbejdsfortjeneste.

Skole

Der er pt. ca. 35 børn fra Odense Kommune, der er visiteret til undervisning i private skoletilbud, hvor der foregår såvel undervisning som social dagbehandlingsdel.

Det er påbegyndt en udviklingsproces mellem Skoleafdelingen og Familie- og Velfærdsafdelingen i forhold til at tilrettelægge relevante undervisnings- og familiestøttende indsatser i eget regi for målgruppen.

5. Kompenserende ydelser og merudgifter

Bevillinger til kompenserende ydelser og merudgifter består ofte af en kombination af flere forskellige indsatser, der tilsammen hjælper barnet og familien. Dette kan eksempelvis være transport til og fra skole, dag- eller fritidstilbud, tabt arbejdsfortjeneste mm.

Disse bevillinger vil blive gennemgået med udgangspunkt i et detaljeret ugeoverblik over indsatsernes dækning eller formål og det samlede behov for barnet og familien. Intentionen med dette er at sikre, at de mange indsatser er dækkende men ikke overkompenserende.

Samlede økonomiske omprioriteringer

De organisatoriske tiltag og tilpasningen af de forskellige indsatsniveauer bidrager samlet til at løse de økonomiske udfordringer i Familie- og Velfærdsafdelingen.

Tabel 3 nedenfor viser, hvorledes tilpasningen af indsatsniveauer på de fem områder samt ansættelsesstoppet hver især bidrager til at finde den nødvendige økonomi.

Tabel 3

Område	Økonomi
1. Ændring i opsigelsesvarsler til leverandører, ventelister, forløbsændringer i forebyggende foranstaltninger, gennemgang af sager mm.	4,4 mio. kr.
2. Døgnanbringelser (inkl. færre anbringelser/billigere anbringelser)	6,7 mio. kr.
3. Justering af timepriser til forebyggende foranstaltninger eksternt og internt, samt nedlukning af ATA i sin nuværende form	4,0 mio. kr.
4. Specialiserede tilbud i dagtilbuds- og skoleregi	
Dagtilbud	0,5 mio. kr.
Skole	1,5 mio. kr.
5. Kompenserende ydelser og merudgifter	3,0 mio. kr.
Ansættelsesstop	2,5 mio. kr.
I alt	22,6 mio. kr.

Punkt 5: Budgetmodeller på skoleområdet: Specialundervisning

17.00.00-5-19

Resume

Sagen var forelagt på Børn- og Ungeudvalgets møde den 5/3 2019 og blev udsat. Sagen forelægges her på ny.

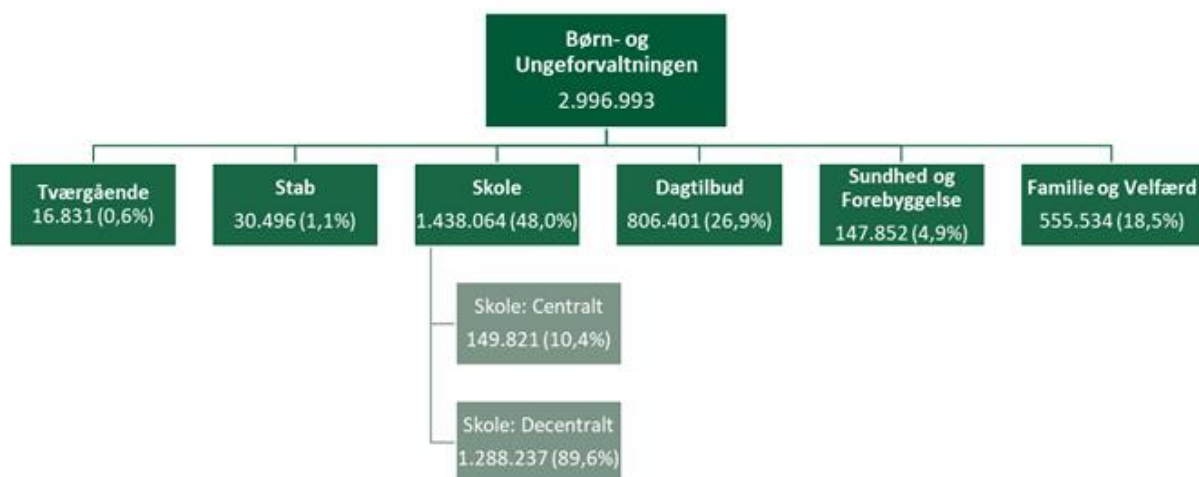
På udvalgsmødet den 11/12 2018 anmodede Børn- og Ungeudvalget om en orientering om budgetmodellen for specialundervisningsområdet. Anmodningen opstod på baggrund af møde i kontaktudvalget for specialområdet. Denne sag har derfor til formål at give en orientering om dette.

Sagsfremstillingen indeholder en orientering om budgetmodellen for specialundervisningsområdet, herunder;

- Et kort overblik over skoleområdets økonomi og budgetmodel
- Baggrund for specialundervisningsmodellen
- Budgettildeling i specialundervisningsmodellen
- Visitationsprocessen
- En beskrivelse af centrale og decentrale udgifter

Den samlede økonomi på skoleområdet i Odense Kommune, jf. korrigeret Budget 2019, udgør 48% af Børn- og Ungeforvaltningens budget. I korrigeret Budget 2019 har skoleområdet et budget på 1,438 mia. kr., hvoraf 10,4% er placeret centralt i Skoleafdelingen og 89,6% er placeret decentralt på skolerne. Dette fremgår af figur 1.

Figur 1: Fordeling af budget jf. korrigeret Budget 2019 (1.000 kr.)

Nedenfor ses en oversigt over den nuværende budgetmodel på folkeskoleområdet, efterfulgt af en mere detaljeret beskrivelse af specialundervisningsområdet.

Den nuværende budgetmodel for almen- og specialundervisning på skoleområdet består reelt af 15 forskellige tildelingsmodeller, samt en række mindre budgetreguleringsposter. Modellerne har grundlæggende været de samme de seneste ti år, men er løbende blevet tilpasset. De seneste ændringer og tilføjelser er sket i forbindelse med beslutningen om Den Sammenhængende Skoledag til skoleåret 2013/14, hvor der blev omlagt ressourcer fra SFO til skoledagen, og i

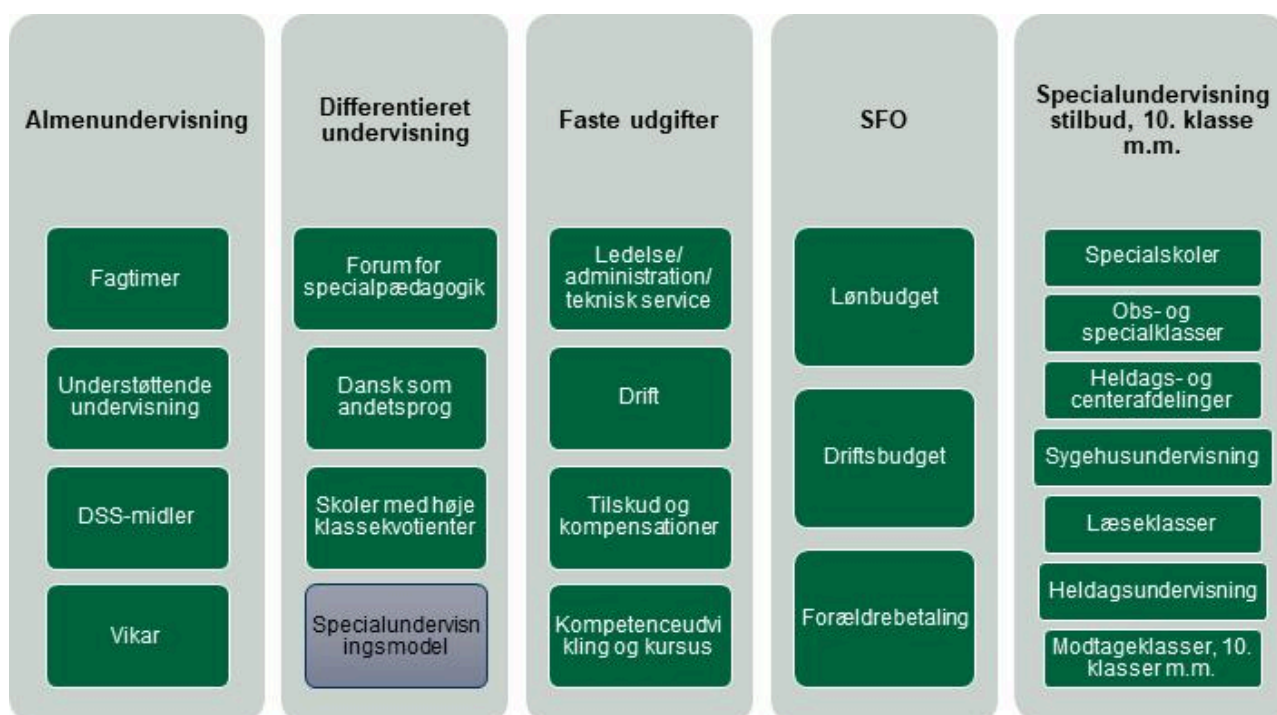
forbindelse med folkeskolereformen fra skoleåret 2014/15, hvor skolerne som noget nyt, får meldt ressourcer ud til understøttende undervisning.

Overordnet set består budgettet af fem dele:

1. Almenundervisning
2. Differentieret undervisning (herunder specialundervisning)
3. Faste udgifter (ledelse, administration og drift samt reguleringer og uddannelse)
4. Skolefritidsordning (SFO)
5. Specialundervisningstilbud og andre særlige tilbud

I nedenstående figur 2 er ses en samlet oversigt over elementerne i budgetmodellen.

Figur 2: Oversigt over skolernes budgetmodel

Baggrund for specialundervisningsmodellen

Børn- og Ungeudvalget besluttede den 22/11 2005 at tiltræde en ny budgetfordelingsmodel for specialundervisningsområdet. Samtidig besluttede udvalget, at der skulle etableres en overgangsordning på 5 år, så den nye budgetfordeling til specialundervisning, ville være implementeret fuldt ud i skoleåret 2011/2012.

Intentionerne med en ny budgetfordelingsmodel for specialundervisning, var at understøtte

målsætningen om øget rummelighed og større inklusion i normalsystemet. Dette skulle ske ved, at

udlægge midlerne til specialundervisning til skolerne. Den enkelte skole ville så have mulighed for, at vælge at iværksætte egne løsninger (større rummelighed) eller købe plads i et af Odense Kommunes specialtilbud.

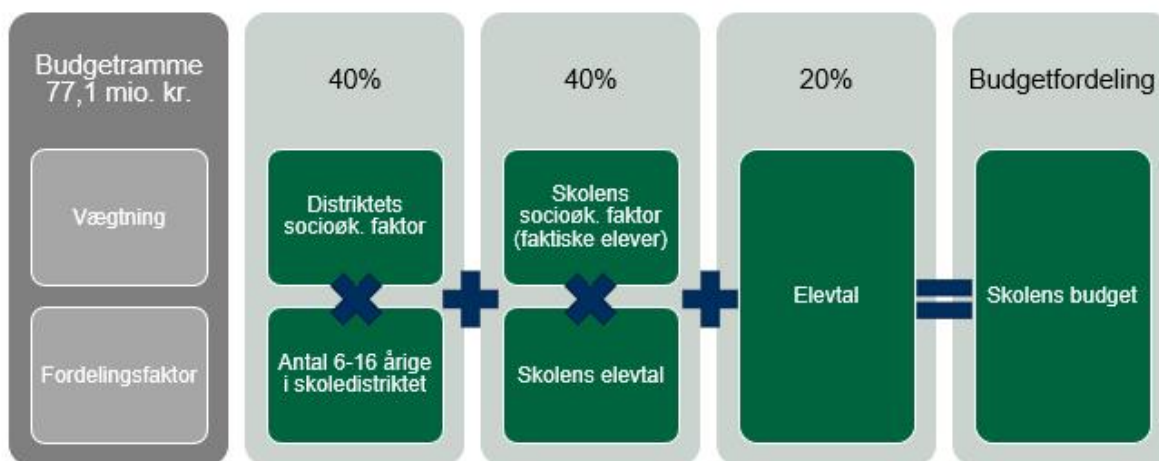
Budgettet til specialundervisning havde indtil da været centralt placeret i Skoleafdelingen. Dermed stod skolerne ikke med det økonomiske ansvar, når de valgte at visitere en elev til et specialtilbud. For at modvirke den negative tendens med flere og flere ekskluderede elever til specialtilbud, blev det besluttet at decentralisere budgettet til specialundervisning til skolerne. På denne måde fik skolerne også et økonomisk incitament til, at inkluderer flere elever i egne tilbud eller iværksætte nye særlige indsatser, for at understøtte en større rummelighed på skolen. Ideen var, at pengene skulle følge eleven, og at budget og ansvar skulle placeres så tæt på borgerne som muligt.

Der er væsentlige forskelle mellem skolerne med hensyn til, hvor mange elever der bliver vurderet til at have behov for at blive udskilt fra normalundervisningen til specialtilbud. Forskellene er i et vist omfang begrundet ud fra socioøkonomiske forskelle i skolernes distrikter. Det blev derfor anbefalet, at fordelingen af midler til specialundervisningen, fremover skulle ske med udgangspunkt i skolernes elevtal samt skoledistriktets socioøkonomiske sammensætning.

Specialundervisningsmodellen

Budgettet fordeles på baggrund af antallet af elever samt skolens socioøkonomiske sammensætning, som opgøres på baggrund af forældrenes indkomst, erhvervstilknytning og uddannelse, jf. figur 3 herunder.

Figur 3: Specialundervisningsmodellen, fordeling af budget til skoleåret 2018/2019

Ovenstående figur illustrerer skolernes budgettildeling, som beregnes med udgangspunkt i skoledistriktets socioøkonomiske belastning, skolens elevers socioøkonomiske belastning og skolens elevtal:

- Skoledistriktets socioøkonomiske faktor vægtet med antallet af 6-16-årige i skoledistriktet (40 pct.)
- Skolens elevers socioøkonomiske faktor vægtet med antallet af elever (40 pct.)
- Skolens elevtal (20 pct.)

Data til den socioøkonomiske opgørelse trækkes fra Danmarks Statistik hvert andet år. I seneste budgetudmelding til skoleåret 2018/2019 er data indhentet i foråret 2018.

Skolerne betaler en årlig takst pr. udskilt elev på kr. 135.013 (2019-pris) svarende til ca. 7 ugentlige lektioner, som skolen trækkes i budgettet. Herefter reguleres skolernes budgetter i december og juni på baggrund af faktiske elevdata opgjort pr. måned. I forbindelse med budgetudmelding og regulering udsendes elevlister til kontrol på de visiterende skoler.

I specialundervisningsmodellen får skolerne tildelt budget til dækning af udgifter til specialpædagogisk bistand (bruttobudget). Budgettet anvendes, hvis skolen visiterer elever til specialpædagogiske undervisningstilbud udenfor distriktsskolen, men også til at iværksætte særlige indsatser på skolen. Til skoleåret 2017/2018 var det samlede bruttobudget på 80,7 mio. kr. I indeværende skoleår, er det samlede bruttobudget 77,1 mio. kr., svarende til, at modellen samlet set kan finansiere 580 visiterede elever.

Restbeløbet efter skolerne har fået tildelt budget og betalt for deres visiterede elever, var i skoleåret 2018-2019 på -4,5 mio. kr. (nettobudget). Dette er en konsekvens af et lavere bruttobudget i indeværende skoleår og samtidig et udtryk for, at der visiteres flere elever, end der er budget til i modellen. Denne opgørelse ses i tabel 1 herunder, for skoleårene 2017-2018 og 2018-2019.

Tabel 1: Antal visiterede elever og decentralt nettobudget jf. specialundervisningsmodellen

	Skoleåret 2017-2018	Skoleåret 2018-2019
Visiterede elever*	577	614
Decentralt nettobudget	4.957.958	-4.552.252

*Planlægningstal til kommende skoleår

I skoleåret 2017-2018, var nettobudgettet 5 mio. kr., beregnet på baggrund af et planlægningstal på 577 visiterede elever. Specialundervisningsmodellen har også i tidligere skoleår, haft et positivt nettobudget. Et positivt nettobudget, betyder samlet set, at skolerne er i stand til at iværksætte særlige indsatser på egne skoler, for dermed at understøtte en øget rummelighed og forebygge visitationer til andre specialtilbud.

Jf. seneste opgørelse over visiterede elever til skoleåret 2018/2019, er antallet af faktiske visiterede elever 678. Dette svarer til 64 flere visiterede elever, end de forventede 614 visiterede elever, som var udgangspunktet ved planlægningen af indeværende skoleår. I skoleåret 2018/2019 har specialundervisningsmodellen dermed et negativt nettobudget på -13,1 mio. kr.

Årsagen til de markant flere visiterede elever fra skoleåret 2017-2018 til 2018-2019, findes i Børn- og Ungeudvalgets udmøntning af Budget 2018. På daværende tidspunkt blev det besluttet, at skolerne fremover, også skulle betale for elever visiteret til heltidstilbud i Ungdomsskolen og specialtilbud udenfor Odense Kommune. Dermed skulle disse elever fremadrettet også indgå i specialundervisningsmodellen.

Forskellene skolerne imellem, kan forklares med følgende to konkrete eksempler. På Munkebjergskolen, blev der i marts til skoleåret 2018-2019, tildelt et budget på 2,2 mio. kr. på baggrund af skoledistriktets socioøkonomiske sammensætning. Skolen havde på daværende tidspunkt 32 visiterede elever, svarende til en samlet udgift på 4,2 mio. kr. I dette tilfælde, er der tale om en underfinansiering på 2 mio. kr. og dermed er der ikke budget til, at iværksætte særlige indsatser på skolen. Tilsvarende fik Abildgårdskolen i samme periode tildelt et budget på 9,7 mio. kr. og havde 46 visiterede elever, svarende til en samlet udgift på 6,1 mio. kr. Dermed har Abildgårdskolen et restbeløb på 3,6 mio. kr., som kan anvendes på særlige indsatser, for at opnå en øget rummelighed på skolen.

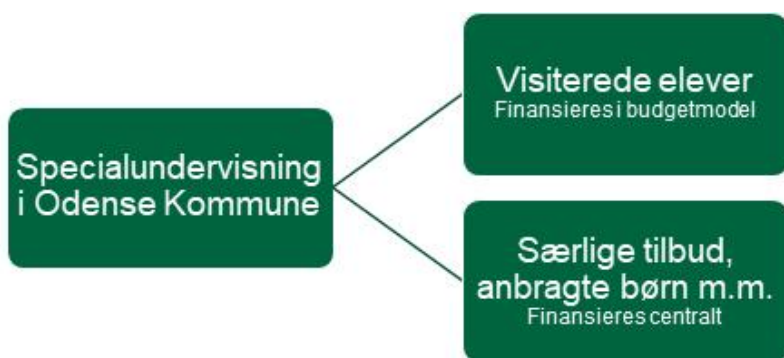
Udgiftsfordeling - Centralt og decentralt

I Odense Kommune skelnes der budgetmæssigt mellem hvilke budgetter der placeres centralt i Skoleafdelingen og decentralt på skolerne. I specialundervisningsmodellen bliver skolerne tildelt budget til specialpædagogisk bistand. Derudover er der en række børn/elever som holdes udenfor specialundervisningsmodellen, og som finansieres fra en central pulje i Skoleafdelingen;

- Børn visiteret fra specialdagsinstitutionerne Platanhaven og Børnehaven på Enghaveskolen (eller lignende institutioner i andre kommuner),
- Anbragte børn,
- Elever, der i indeværende år fylder 17 år – samt elever der er ældre end 17 år.

Udgifterne til visiterede elever er skitseret i figur 4.

Figur 4: Opdeling af udgifter til specialundervisning i Odense Kommune

Den fastsatte elevtakst jf. specialundervisningsmodellen dækker ikke den fulde udgift til samtlige specialtilbud. Derfor fastholdes en central ramme til udligning af differencen mellem det, den enkelte distriktsskole betaler og den faktiske udgift for undervisningen på entreprenørskolen. Dette illustreres i figur 5 og forklares med følgende eksempel.

Første skridt er budgettildelingen i marts måned, hvor skolerne, på baggrund af den socioøkonomiske tildelingsmodel, får tildelt budget til specialpædagogisk bistand på skolen. Antag nu at Skole X skal visitere en elev til et specialtilbud på Skole Y. Dermed indbetaler Skole X 135.013 kr. til Skoleafdelingen, for den visiterede elev. Efterfølgende afholder Skoleafdelingen den fulde udgift til specialtilbuddet til Skole Y. Bemærk at den fulde udgift til Skole Y, ofte er højere end elevtaksten på 135.013 kr., som Skoleafdelingen har modtaget fra Skole X. Dermed finansiere Skoleafdelingen denne difference. Derfor fastholdes en central ramme til udligning af differencen mellem det, den enkelte skole betaler og den faktiske udgift for undervisningen på den modtagende skole.

Figur 5: Overblik over budgettildeling og betalingsproces jf. specialundervisningsmodellen

Visitationsproces

I henhold til Folkeskolelovens §§ 12 og 45 er det skolelederen, der træffer beslutning om, hvilken specialpædagogisk bistand, der skal iværksættes for en elev.

Beslutning om at henvise en elev til specialundervisning uden for klassen forudsætter, at undervisningsdifferentiering, holddannelse samt rådgivning og vejledning af elevens lærere ikke i tilstrækkeligt omfang, kan afhjælpe elevens vanskeligheder med at få et tilstrækkeligt udbytte af at deltage i klassens almindelige undervisning.

Det er Skoleafdelingen, som i samarbejde med Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) varetager myndighedsopgaverne (kvalitetssikring og tilsyn, indgåelse af kontrakter og udarbejdelse af kvalitetsstandarder og behandling af klager). Det er også Skoleafdelingens ansvar at sikre tilpasning af kapaciteten.

Punkt 6: Status på UC aktivitetssteder i Lumby og Spurvelund

00.00.00-A00-69-19

Resume

Børn- og Ungeudvalget godkendte den 19/6 2018 forvaltningens indstilling om, at UngOdense etablerer kommunale fritidstilbud i form af såkaldte "UC aktivitetssteder" for 5. og 6. klasse i de 10 lokalområder, hvor der er mere end 4 km. fra den lokale folkeskole til det nærmeste ungdomscenter.

I 8 ud af de 10 lokalområder er UC aktivitetsstederne nu startet op, dvs. i Agedrup, Fraugde, Højby, Korup, Rasmus Rask, Skt. Klemens, Stige og Ubberud. Aktivitetsstederne er etableret af UngOdense i samarbejde med den lokale skole og forældre, børn og unge fra lokalområdet og nogle steder også i samarbejde med det frivillige foreningsliv. Herudover vil de børn og unge, som kommer på aktivitetsstederne, løbende blive inddraget i at få det lokale aktivitetssted til at blive et trygt, sjovt og udviklende fritidstilbud med gode aktiviteter.

Aktivitetsstederne har som udgangspunkt åbent 2 eftermiddage om ugen efter skoletid, og åbningstiden tilrettelægges i samarbejde med brugerne og de lokale skoler. Herudover er der mulighed for enkelte aktiviteter fredag eller i weekenden. Det er gratis at komme på aktivitetsstederne, og der kræves ingen tilmelding. Aktivitetsstederne har desuden et tæt samarbejde med ungdomscentrene, som alle unge mellem 11 og 18 år kan benytte. I skoleferier kan de unge ligeledes benytte et af ungdomscentrene i det omfang, de har åbent, eller andre særligt tilrettelagte ferieaktiviteter.

Lumby og Spurvelund

I 2 af de 10 lokalområder - Lumby og Spurvelund - har der det seneste år været etableret en privat forældredrevet fritidsklub for 4.-6. klasse – begge steder med stor succes. Forældrene i disse to lokalområder er derfor interesseret i, at kunne fortsætte et tilbud på niveau med det nuværende, dvs. at 4. klasse inkluderes og at der er 4 ugentlige åbningsdage.

Den 27/11 2018 blev Børn- og Ungeudvalget præsenteret for 4 løsningsmuligheder i Lumby og Spurvelund. Udvalget ønskede i den forbindelse, at Børn- og Ungeforvaltningen i samarbejde med UngOdense arbejdede videre med model 3 og model 4;

Model 3: UngOdense drifter tilbuddet, men forældreforeningen står for kontingentet

UngOdense står for et 4-dages tilbud for 4.-6. klasse i begge områder, men i et tæt samarbejde med de to forældreforeninger, som står for at skaffe de ekstra ressourcer (ved kontingent, sponsorer eller støtteaktiviteter).

Model 4: UngOdense drifter tilbuddet

UngOdense står for et 4-dages tilbud for 4.-6. klasse i begge områder, og står for al drift inklusive kontingentopkrævning, som kommer til at ligge væsentligt under SFO2-takst (et slags "SFO2-tilbud" i mindre skala for både 4., 5. og 6. klasse).

Det har i forvaltningens videre arbejde med ovenstående 2 løsningsmuligheder vist sig, at model 3 ikke er lovmedholdelig, idet en konstruktion hvor borgere indkræver betaling af andre borgere for et kommunalt tilbud kræver en

særlig hjemmel, som hverken findes i Ungdomsskoleloven eller Dagtilbudsloven. Der vil derfor ikke blive arbejdet yderligere med model 3.

Model 4

En løsningsmulighed i form af model 4 indebærer, at Lumby og Spurvelund får et andet kommunalt tilbud end de øvrige 8 lokalområder. Jf. almennyttetekriteriet må en kommune som udgangspunkt kun gennemføre foranstaltninger, der kommer en bredere kreds af kommunens borgere til gode. Det betyder, at en kommune uden lovhjemmel normalt ikke kan gennemføre foranstaltninger, der udelukkende eller i det væsentligste er motiveret i varetagelsen af individuelle interesser hos enkeltpersoner eller grupper af enkeltpersoner. En kommune kan dog vælge at tilgodese visse grupper, hvis der er saglige grunde hertil.

I forbindelse med model 4 er der opstillet følgende saglige grunde for at etablere et udvidet UC aktivitetssted i Lumby og Spurvelund:

- Skolerne har kun op til 6. klasse
- Afstanden fra den lokale folkeskole til det nærmeste ungdomscenter er mere end 4 km.

Idet Stige Skole også overholder ovenstående kriterier, skal Stige Skole ligeledes tilbydes etablering af et UC aktivitetssted i form af model 4. Der er ikke andre lokalområder (skoler) i Odense Kommune, der opfylder kriterierne.

Da et UC aktivitetssted i form af model 4 indebærer kontingentbetaling, skal der fastsættes en takst/deltagerbetaling, som forventes at blive på omkring 150 kr./md. På baggrund af uklarhed om, hvorvidt denne deltagerbetaling skal fastsættes efter Ungdomsskoleloven eller Dagtilbudsloven, har Børn- og Ungeforvaltningen kontaktet Undervisningsministeriet for at få en afklaring herpå. Forvaltningen afventer endnu svar.

Den 28/1 2019 afholdt UngOdense møde med forældregruppen i Lumby og Spurvelund. I begge lokalområder ønsker forældrene en model-4-løsning, såfremt 4. klasse inkluderes, og de bakker op om det fortsatte arbejde med en model, hvor ungdomsskolen drifter tilbuddet og opkræver kontingent. BKF har oplyst, at det er tvivlsomt at forældrene kan fortsætte deres nuværende konstruktion som folkeoplysende forening, såfremt forældrene fravælger et kommunalt tilbud.

Det forventes således, at der vil blive arbejdet videre med model 4 med henblik på et konkret forslag til beslutning i Børn- og Ungeudvalget.

Der er dog fortsat usikkerhed forbundet hermed (bl.a. ift. fastsættelse af kontingentbetaling). I yderste konsekvens vil det betyde en løsning som i resten af Odense.

Punkt 7: Aktuelle sager

00.01.00-A00-2-19

Resume

- Orientering om program for fællesmøde på tværs af kontaktudvalg den 2/5 2019 (Program vedhæftet).
- Orientering om udmøntning af Budget 2019 (Punktet rykkes til udvalgs mødet den 9/4 2019)
- Orientering om ministerielt rammeforsøg ("Frihedsforsøg for folkeskolen").
- Orientering vedr. fynske kommuners benyttelse af særlige dagtilbud i Odense Kommune.
- Orientering om sag v/ familie- og velfærdsschef Morten Madsen.

Bilag

Program til fællesmøde for kontaktudvalg d. 2. maj 2019 - Børn og unges digitale liv

Punkt 8: Forslag fra gruppe V om Genbesøg i og nye modeller for specialundervisningsbudgettet

00.01.00-A00-101-19

Initiativretsforslag

Med henvisning til § 2, stk. 2, i Forretningsordenen for Børn- og Ungeudvalget ønsker Venstre og Marlene Ambo-Rasmussen følgende forslag optaget på dagsordenen for Børn- og Ungeudvalgsmødet den 26/3 2019.

Genbesøg i og nye modeller for specialundervisningsbudgettet

Venstre stiller forslag om, at Børn- og Ungeudvalget genbesøger modellen for tildeling af specialundervisningsmidler til folkeskolerne. Den nuværende model har fungeret i en årrække og blev indført for at sikre en bedre balance mellem special- og normalsystemet. Siden er der sket mange ændringer, der taler for, at den nuværende model bør genbesøges.

Den nuværende model for tildeling af specialundervisningsmidler skævvrider normalsystemets muligheder mellem skolerne. Nogen skoler har pga. specialundervisningsmodellen over 12.000 kr. mere pr. barn i normalskolen, mens andre skoler skal skære helt op i nærheden af 3.000 kr. pr. barn i normaldelen. Det giver for ulige vilkår at drive den daglige skole på.

Indstilling fra forslagsstiller

Venstre indstiller, at Børn- og Ungeudvalget beder forvaltningen om at fremlægge flere modeller for, hvorledes specialundervisningsmidlerne fra det kommende skoleår kan fordeles påny, herunder at der ses på om de børn, der aldrig visiteres til folkeskolen, men direkte til specialtilbud ikke forlods bør tildeles de nødvendige midler, før de resterende fordeles mellem skolerne. Sagsfremstillingen bør endvidere indeholde konsekvenserne for de enkelte skoler af forskellige modeller inkl. den nuværende bør være en del af sagsfremstillingen samt en opgørelse af om det nuværende budget til specialundervisningsmodellen dækker de faktiske udgifter eller om der sker en glidning fra normalsystemet til specialsystemet, som ikke er afspejlet i de faktiske budgetter.

Forvaltningens belysning

Har byrådet/udvalget tidligere truffet beslutning om samme sag/emne.

Modellerne har grundlæggende været de samme de seneste ti år, men er løbende blevet tilpasset. De seneste ændringer og tilføjelser er sket i forbindelse med beslutningen om "Den Sammenhængende Skoledag" til skoleåret 2013/14, hvor der blev omlagt ressourcer fra SFO til skoledagen, og i forbindelse med folkeskolereformen fra skoleåret 2014/15, hvor skolerne som noget nyt, får meldt ressourcer ud til understøttende undervisning.

Har byrådet eller et udvalg allerede igangsat et arbejde vedrørende samme emne/sag, som endnu ikke er afrapporteret til byrådet/udvalget.

Der er ikke igangsat et arbejde om samme emne. Udvalget har dog tidligere bestilt en orientering om tildelingsmodellerne, der præsenteres på nærværende møde/der blev præsenteret på mødet den 26/3 2019.

Under hvilket udvalg henhører sagen/emnet.

Jf. styrelsesvedtægten og kompetencefordelingsplanen for Børn- og Ungeudvalget, er det Børn- og Ungeudvalget, der fastlægger det samlede budget på budgetområdet og fastlægger principper for fordeling af årsbudgettet for folkeskolerne.

Tidsmæssige forventning til, at et udvalg eller byrådet præsenteres for forvaltningens bearbejdning af initiativretsforlaget.

Hvis udvalget ønsker at arbejde videre med indstillingen, vurderes det, at forvaltningens bearbejdning kan gennemføres på ca. 8 uger, alt afhængigt af den endelige bestillings omfang. Med denne indledende bearbejdning vil forvaltningen kunne redegøre for en række nærmere budgetsценарier, konsekvenser og regneeksempler. Ønsker udvalget efterfølgende, at der træffes beslutning om en ændret fordeling af specialundervisningsmidlerne, skal endelig beslutning være taget i marts 2020 med henblik på effektivering, der tidligst kan ske fra skoleåret 2020/21, eventuelt skoleåret 2021/22 alt efter beslutningens indhold.

Beslutning

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Tim Vermund deltog ikke i mødet.